

CARACTERISTICILE INTELIGENȚEI EMOȚIONALE LA PREADOLESCENȚI

CHARACTERISTICS OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN PREADOLESCENCE

Iulia Racu, conferențiar universitar, doctor în psihologie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Sergiu Leca, master în psihologie, Director Centrul Comunitar Multifuncțional „Universul”, s. Piatra, r. Orhei

CZU 159.942-053.66

Rezumat

Articolul reprezintă studiul inteligenței emoționale și a componentelor acesteia la preadolescenți în funcție de gen, vârstă și tipul de familie. În cercetare a fost inclus un eșantion de 90 de preadolescenți din familii complete, familii monoparentale și familii temporar dezintegrate. Ca rezultate am stabilit că 43% din preadolescenți manifestă nivel scăzut, 48% din preadolescenți nivel mediu și 9% din preadolescenți prezintă nivel înalt de inteligență emoțională. Nivelul de dezvoltare a componentele inteligenței emoționale variază în funcție de genul, vârsta și tipul de familie a preadolescenților. Pentru băieți este caracteristică auto-motivarea, în timp ce fetelor le este mai specifică empatia. La preadolescenții de 13 ani mai proeminentă este auto-motivarea, la preadolescenții de 14 ani – informarea emoțională, iar la cei de 15 ani – empatia. Informarea emoțională, dirijarea propriilor emoții și empatia sunt mai dezvoltate la preadolescenții din familii complete spre deosebire de preadolescenții din familii monoparentale și cele temporar dezintegrate.

Cuvinte cheie: inteligență emoțională, componentele inteligenței emoționale, familie completă, familie monoparentală, familie temporar dezintegrată, preadolescenți.

Abstract

The article is the study of emotional intelligence and its components in preadolescence depending on gender, age and family types. In our research were included 90 preadolescents from different families: complete, single-parent and temporarily disintegrated families. As results we have established that 43% of preadolescents have low level, 48% - moderate level and 9% - high level of emotional intelligence. The level and the ways of development of the component of emotional intelligence vary according to gender, age and family type. For boys' self-motivation and for girls' empathy are more characteristic. At 13 years old preadolescents – self-motivation, at 14 years preadolescents – emotional information and at 15 years preadolescents empathy are more developed. Emotional information, the management of self emotions and empathy are more presented at preadolescent from complete families.

Keywords: emotional intelligence, components of emotional intelligence, complete family, single parent family, temporary disintegrated family, preadolescents.

Problema inteligenței emoționale reprezintă una dintre cele mai actuale teme ale psihologiei contemporane care își are originea în anii 1990 ai secolului XX în SUA, astăzi fiind un subiect abordat din multiple perspective în diverse domenii cum ar fi: economie, medicină, educație, sport, etc. [1, 2, 3, 4, 5, 6].

L. Wayne, considera că inteligența emoțională este o abilitate care implică o relaționare creativă cu stările de teamă, durere și dorință [3].

J. Mayer și P. Solovey menționează că inteligența emoțională este abilitatea de a percepe și exprima emoții, de a asimila emoții în gândire, de a înțelege și judeca cu ajutorul emoțiilor și de a regla emoțiile proprii și ale altora [3, 4].

Unul dintre cercetătorii cei mai cunoscuți care se preocupă de inteligența emoțională, D. Goleman definește inteligența emoțională drept capacitatea de a recunoaște propriile emoții și pe ale altora pentru a ne motiva pe noi înșine, pentru a controla emoțiile în sine sau în relațiile cu ceilalți [1, 2].

Preadolescența se caracterizează prin începutul maturizării biologice, psihologice și psihosociale a personalității, precum și prin creșterea autonomiei față de familie și de școală. Literatura de specialitate prezintă perioada preadolescenței din două perspective diferite: o perspectivă pozitivă, optimistă care concepe preadolescentul, ca pe o persoană echilibrată, deschisă și sinceră și o alta predominant negativă, pesimistă conform căreia preadolescenții sunt mai degrabă persoane impulsive, cu comportamente deseori dezechilibrate, cu tulburări emoționale de factură sexuală [5, 7].

Preadolescența și adolescența sunt ferestre de oportunitate în care inteligența emoțională se dezvoltă și se formează. Preadolescenții învață să-și recunoască și să-și gestioneze emoțiile, să le transpună în vorbe și să le folosească în avantajul lor, consolidând relații autentice cu sine și cu cei din jur.

Pornind de la cele expuse, am realizat un demers experimental al inteligenței emoționale și a componentelor acesteia la preadolescenți. Eșantionul de cercetare a fost constituit din 90 de preadolescenți din clasele a VII-a, a VIII-a, a IX-a: 52 băieți și 38 fete cu vârste cuprinse între 13 și 15 ani din trei tipuri de familii: completă, monoparentală și temporar dezintegrată.

Inteligența emoțională și componentele acesteia: informare emoțională, dirijarea emoțiilor, auto-motivare, empatie, recunoașterea emoțiilor altor persoane au fost investigate prin Testul de inteligență emoțională de N. Hall.

În continuare vom prezenta rezultatele pentru inteligență emoțională pentru preadolescenți.

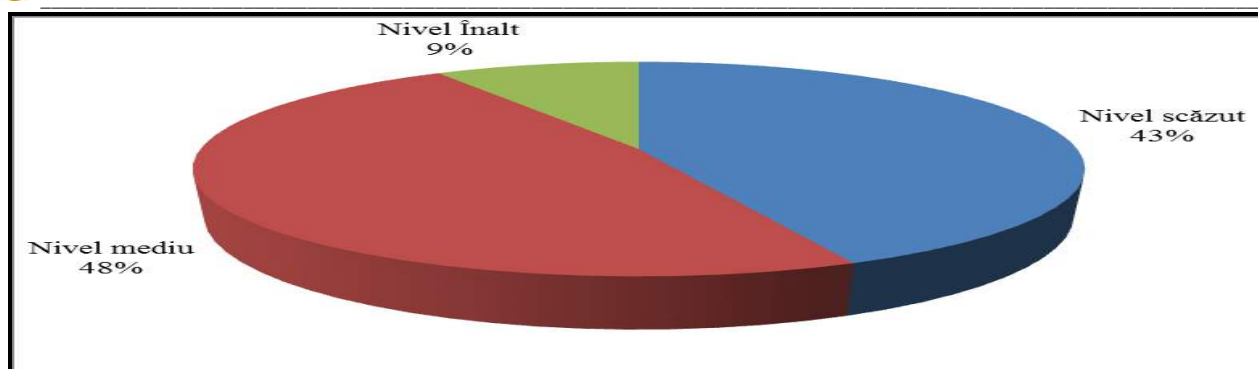

Fig. 1. Rezultatele pentru inteligență emoțională la preadolescenți

Distribuția de rezultate din figura 1 se prezintă în următorul mod: 43% din preadolescenți manifestă nivel scăzut de inteligență emoțională. Acești preadolescenți întâmpină dificultăți în cunoașterea, înțelegerea cât și în dirijarea propriilor emoții.

48% din preadolescenți au un nivel mediu al inteligenței emoționale. Preadolescenții cu nivel mediu de dezvoltare a inteligenței emoționale dau dovadă de o toleranță scăzută la frustrare, abilitate redusă de autoreglare a propriilor emoții, precum și o atitudine pesimistă plină de regrete. De asemenea manifestă și o empatie selectivă și instabilă în relațiile cu cei din jur.

9% din preadolescenții din lotul experimental au un nivel ridicat de inteligență emoțională. Aceștia sunt capabili să-și înțeleagă și să-și controleze propriile emoții. Pentru ei este caracteristic și auto-motivarea, empatia și capacitatea de a influența starea emoțională a altor persoane.

Rezultatele pentru componentele inteligenței emoționale: informare emoțională, dirijarea emoțiilor, auto-motivare, empatie și recunoașterea emoțiilor altor persoane sunt ilustrate în figura 2.

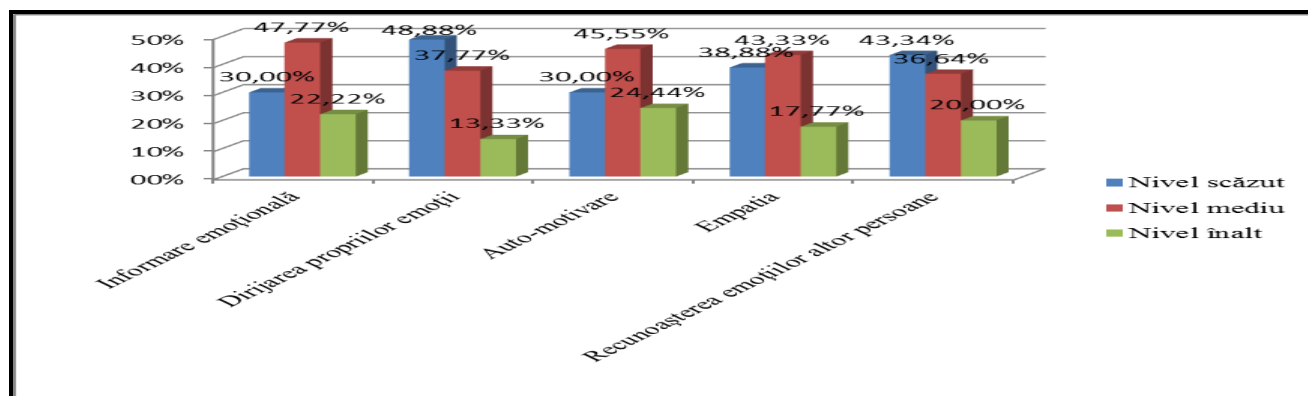

Fig. 2. Rezultatele pentru componentele inteligenței emoționale la preadolescenți

O componentă a inteligenței emoționale este *informarea emoțională*. Informarea emoțională reprezintă cunoașterea paletelor emoționale cu care este înzestrată personalitatea umană, precum și

conștientizarea convingerilor cu privire la sentimentele pe care le asociază anumitor evenimente/acțiuni. Rezultatele preadolescenților pentru informarea emoțională s-au repartizat în modul următor: 30,00% din preadolescenți au nivel redus de informare emoțională, 47,77% din preadolescenți prezintă nivel mediu de informare emoțională și 22,22% din preadolescenți manifestă nivel ridicat de informare emoțională.

Dirijarea propriilor emoții presupune rezistența la frustrare, stăpânirea izbucnirilor necontrolate și exprimarea naturală a trăirilor negative, fără manifestare agresivă. Pentru dirijarea propriilor emoții preadolescenții prezintă următoarele frecvențe: 48,88% din elevi au un nivel redus de gestionare emoțională, 37,77% din elevi manifestă nivel mediu de gestionare emoțională, iar pentru 13,33% din elevi este caracteristic nivelul ridicat de gestionare emoțională.

Încă o componentă a inteligenței emoționale este *auto-motivarea*. Motivarea personală induce necesitatea exploatarea emoțiilor, într-un sens productiv, prin cultivarea responsabilității și a capacității de concentrare asupra unei sarcini. Pentru 30,00% din preadolescenți este caracteristic nivelul redus de auto-motivare, 45,55% din preadolescenți prezintă nivel mediu de auto-motivare și în același timp constatăm că numai 24,44% din preadolescenți testați obțin un scor ce corespunde nivelului ridicat de auto-motivare.

Empatia favorizează sensibilitatea față de sentimentele altora, ea este posibilă prin transpunerea imaginativ-ideativă în interioritatea celorlalți. Empatia se construiește prin conștientizarea de sine; cu cât suntem mai deschiși față de propriile noastre emoții, cu atât suntem mai capabili să interpretăm sentimentele altora. Cheia intuirii sentimentelor celorlalți stă în capacitatea de a interpreta canalele nonverbale: tonul vocii, mimica feței și gesturile. Rezultatele pentru empatia se prezintă astfel: 38,88% din preadolescenți au nivel redus de empatie, 43,33% din preadolescenți prezintă nivel mediu de empatie și numai 17,77% din preadolescenți manifestă nivel ridicat de empatie.

Recunoașterea emoțiilor altor persoane reprezintă capacitatea de a percepe, sesiza și recunoaște emoțiile altor persoane și permite astfel stabilirea relațiilor pozitive cu cei din jur. Pentru 43,34% din preadolescenți este caracteristic nivelul redus de recunoaștere a emoțiilor altor persoane; 36,64% din preadolescenți prezintă nivel mediu de recunoaștere a emoțiilor altor persoane și constatăm că 20,00% din preadolescenții testați obțin un scor ce corespunde nivelului ridicat de recunoaștere a emoțiilor altor persoane.

Rezultatele pentru componentele inteligenței emoționale la preadolescenți în funcție de gen sunt prezentate în figurile 3 și 4.

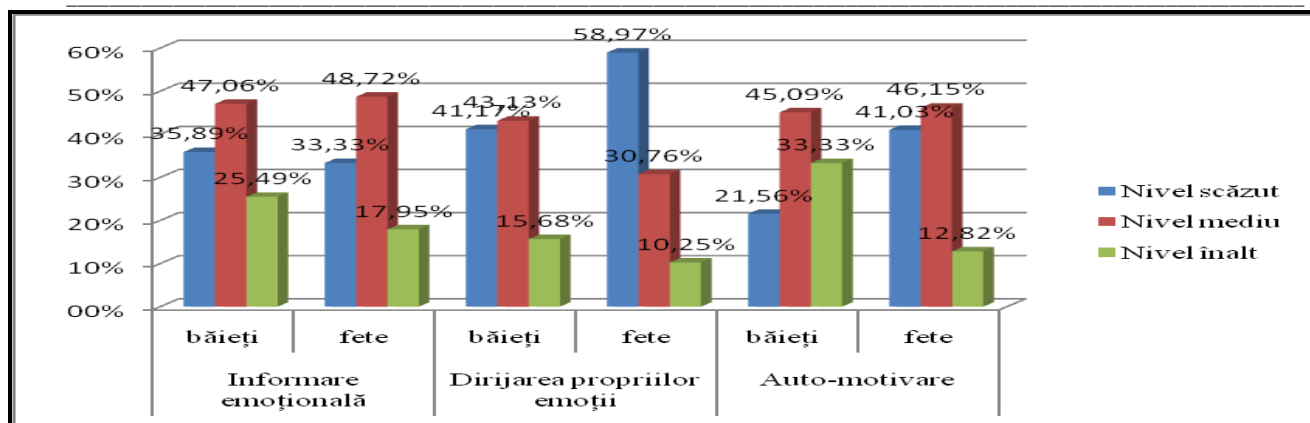

Fig. 3. Rezultatele pentru informare emoțională, dirijarea propriilor emoții și auto-motivare la preadolescenți în dependență de gen

La informarea emoțională se evidențiază următorul tablou de rezultate: pentru nivelul scăzut de informare emoțională rezultatele băieților și fetelor sunt similare: 35,89% din băieți și 33,33% din fete au un nivel scăzut de informare emoțională.

Pentru nivelul mediu de informare emoțională procentajul are valori similare, la băieți este de 47,06% și la fete – 48,72% fete. Frecvența cea mai mare pentru nivelul ridicat de informare emoțională este caracteristic băieților 25,49%, spre deosebire de fete 17,95%.

Studiul comparativ pentru dirijarea propriilor emoții evidențiază: pentru nivelul redus de dirijare a propriilor emoții frecvența mai mare este caracteristică fetelor (58,97%), în comparație cu băieții (41,17%). Procentajul de preadolescenți cu nivel mediu de dirijare a propriilor emoții este diferit la băieți și fete și este mai mare la băieți (43,13%) în comparație cu fetele (30,76%). Frecvența cea mai mare pentru nivelul ridicat de dirijare a propriilor emoții este specifică băieților 15,68%, spre deosebire de 10,25% din fete cu nivel ridicat de dirijare a propriilor emoții.

Pentru nivelul scăzut de auto-motivare, cotele cele mai mari sunt obținute de fete (41,03%), spre deosebire de băieți, cu 21,56%. Pentru nivel mediu de auto-motivare, tabloul de rezultate este similar: 45,09% din băieți manifestă un nivel mediu de auto-motivare și pentru 46,15% din fete este caracteristic un nivel mediu de auto-motivare. Procentajul maximal pentru nivelul ridicat de auto-motivare este specific băieților – 33,33%, spre deosebire de fete – 12,82%.

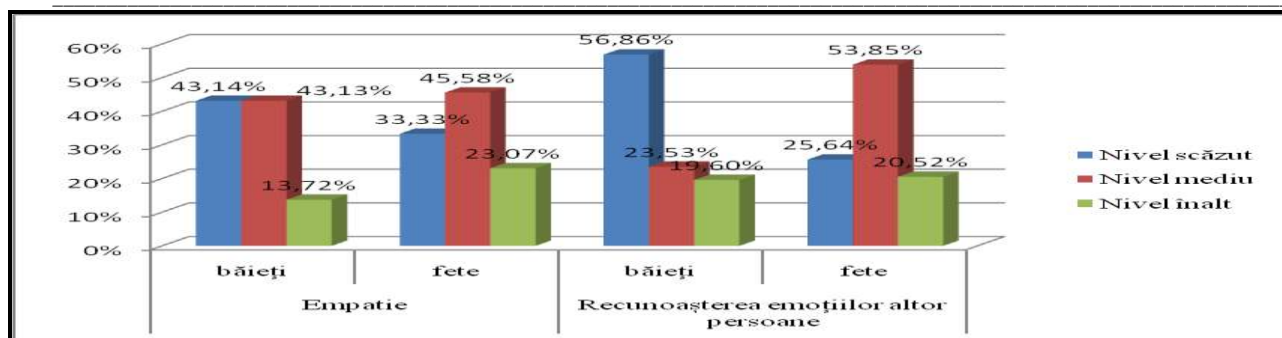

Fig. 4. Rezultatele pentru empatie și recunoașterea emoțiilor altor persoane la preadolescenți în dependență de gen

Comparând rezultatele pentru nivelul redus de empatie vom atesta că acesta este mai mult caracteristic băieților decât fetelor: 43,14% din băieți manifestă nivel redus de empatie și pentru 33,33% din fete este caracteristic un nivel redus de empatie. Pentru nivelul mediu al empatiei frecvențele băieților și fetelor sunt similare: (43,13% - băieți și 45,58% - fete). Procentajul maximal pentru nivelul ridicat al empatiei este de 23,07% pentru fete, spre deosebire de băieți – 13,72%.

Pentru nivelul redus al recunoașterii emoțiilor altor persoane, procentajul cel mai mare este caracteristic băieților – 56,86%, spre deosebire de fete – 25,64%. Valorile maxime pentru nivelul mediu al recunoașterii emoțiilor altor persoane sunt caracteristice fetelor – 53,85%, spre deosebire de băieți – 23,53%. Pentru nivelul înalt al recunoașterii emoțiilor altor persoane frecvențele băieților sunt apropiate de cele a fetelor (19,60% din băieți și 20,52% din fete).

Rezultatele pentru componentele EQ la preadolescenți în funcție de vârstă sunt prezentate în fig.5 și 6.

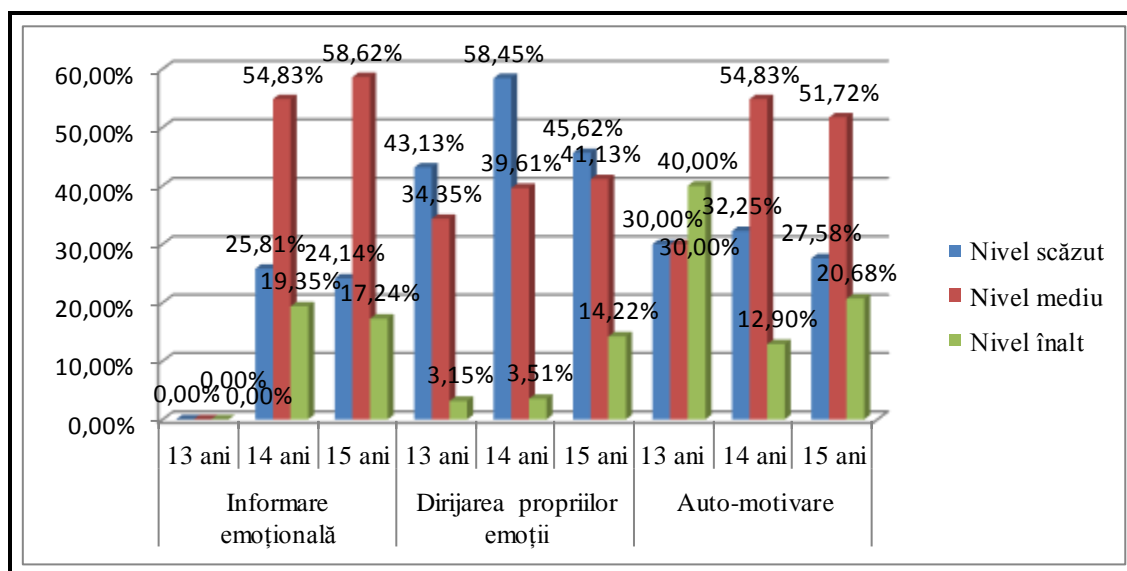

Fig. 5. Rezultatele pentru informare emoțională, dirijarea propriilor emoții și auto-motivare la preadolescenți în dependență de vârstă

Pentru informarea emoțională la preadolescenți vom menționa că la nivelul scăzut frecvențele preadolescenților de 14 ani, sunt aproape identice cu cele ale preadolescenților de 15 ani (25,81% din preadolescenții de 14 ani și 24,14% din preadolescenții de 15 ani). Pentru nivelul mediu al informării emoționale observăm că frecvențele sunt în creștere odată cu vârsta 54,83% din preadolescenții de 14 ani și 58,62% preadolescenții de 15 ani. Pentru nivelul ridicat al informării emoționale tabloul de rezultate este următorul: 19,35% din elevi de 14 ani arată un nivel ridicat al informării emoționale, în timp ce 17,24% din preadolescenți de 15 ani manifestă un nivel ridicat al informării emoționale.

Pentru nivelul redus al gestionării emoționale, cotele cele mai mari sunt obținute de elevii de 14 ani, 58,62%, spre deosebire de elevii de 13 ani – 43,13% și elevii de 15 ani – 45,62%. Pentru nivelul mediu de gestionare emoțională frecvențele s-au repartizat după cum urmează: 34,35% elevi de 13 ani demonstrează un nivel mediu de gestionare emoțională, în comparație cu 39,61% elevi de 14 ani și 41,13% elevi de 15 ani. Valorile maxime pentru nivelul ridicat a dirijării propriilor emoții este caracteristic elevilor de 15 ani – 14,22%, spre deosebire de elevii de 13 ani și elevii de 14 ani, care au valori similare (3,15%) și respectiv (3,51%).

Pentru motivarea personală, pentru nivelul redus frecvența în rândul preadolescenților pentru cele 3 vârste este similară: 30,00% din elevi de 13 ani manifestă un nivel redus de motivare personală și pentru 32,25% din elevi de 14 ani și 27,48% elevi de 15 ani le este caracteristic un nivel redus de motivare personală. Pentru nivelul mediu frecvențele cele mai mari sunt obținute de preadolescenții de 14 (54,83%) și preadolescenții de 15 ani (51,72%), spre deosebire de preadolescenții de 13 ani (30,00%). Procentajul maximal pentru nivelul ridicat al motivării personale este de 40,00% pentru preadolescenții de 13 ani, spre deosebire de preadolescenții de 15 ani – 20,68% și preadolescenții de 14 ani – 12,90%.

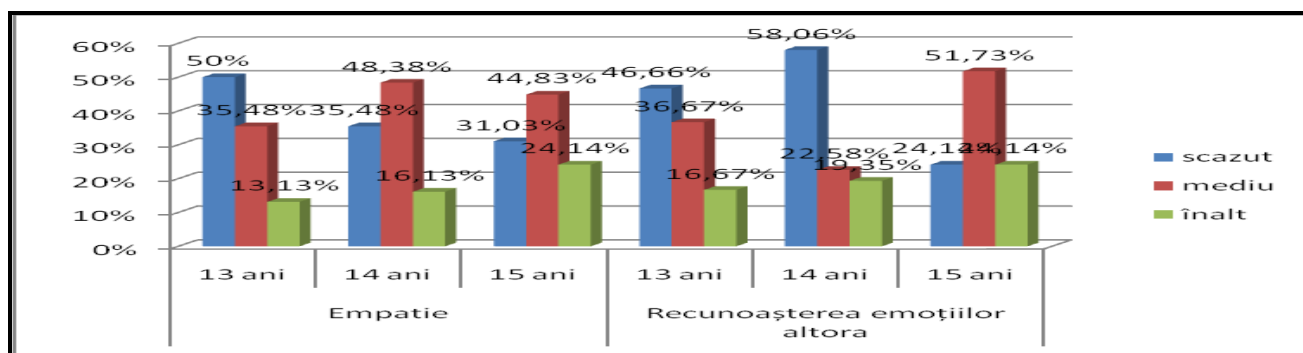

Fig. 6. Rezultatele pentru empatie și recunoașterea emoțiilor altor persoane la preadolescenți în dependență de vârstă

Pentru empatie se înregistrează diferențe evidente, astfel valoarea cea mai ridicată la nivelul redus al empatie este la preadolescenții de 13 ani – 50,00% , în timp ce pentru preadolescenții de 14 ani și preadolescenții de 15 ani avem frecvențe apropiate la nivelul redus al empatiei: 35,48% la preadolescenții de 14 ani și 31,03% la preadolescenții de 15 ani. Pentru nivelul mediu al empatiei situația este următoarea: 35,48% din elevii de 13 ani demonstrează un nivel mediu a empatiei, în comparație cu 48,38% din elevii de 14 ani și 44,83% din elevii de 15 ani. Valorile maxime pentru nivelul înalt al empatiei este caracteristic preadolescenților cu vârsta de 15 ani – 24,14%, spre deosebire preadolescenții de 13 ani – 13,13% și preadolescenții de 14 ani – 16,13%.

Studiul comparativ al rezultatelor preadolescenților pentru toate cele 3 vârste în ceea ce privește recunoașterea emoțiilor altor persoane ne permite să atestăm următoarele tendințe: frecvența cea mai mare pentru nivelul redus de recunoașterea emoțiilor altor persoane este caracteristică preadolescenților de 14 ani – 58,06%, spre deosebire de preadolescenții de 13 ani - 46,66% și preadolescenții de 15 ani care au demonstrat cele mai mici scoruri la nivelul scăzut de recunoașterea emoțiilor altor persoane. Pentru nivelul mediu procentajul maximal este întâlnit la preadolescenții de 15 ani (51,73%), în comparație cu nivelul mediu de recunoaștere a emoțiilor altor persoane (36,67%) la preadolescenții de 13 ani și respectiv nivelul mediu de recunoaștere a emoțiilor altor persoane (22,58%) la preadolescenții de 14 ani. Pentru nivelul ridicat al recunoașterii emoțiilor altor persoane frecvența cea mai mare este caracteristică preadolescenților de 15 ani (24,14%) spre deosebire de preadolescenții de 14 ani (19,35%) și nivelul ridicat al preadolescenților de 13 ani (16,67%).

În continuare sunt prezentate rezultatele pentru componentele inteligenței emoționale la preadolescenți în funcție de tipul de familie din care fac parte. Frecvențele preadolescenților sunt ilustrate în figura 7 și 8.

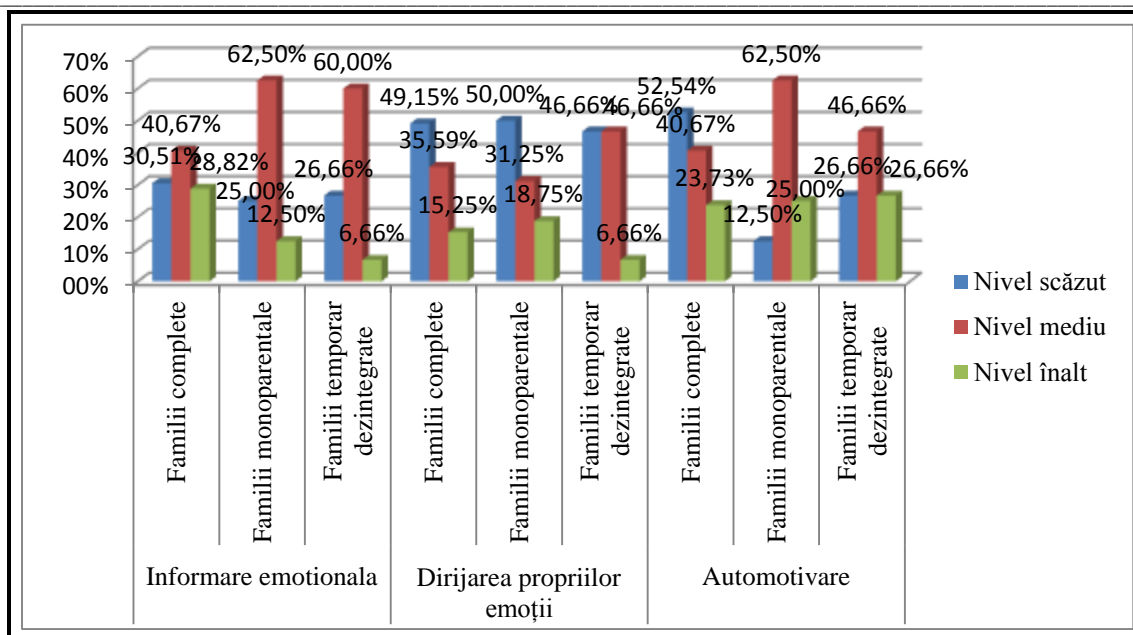

Fig. 7. Rezultatele pentru informare emoțională, dirijarea propriilor emoții și auto-motivare la preadolescenții în dependență de tipul de familie

Pentru preadolescenții din familii complete avem următoarea distribuție de date în ceea ce privește informarea emoțională: 30,51% din subiecți au nivel scăzut, 40,67% din subiecți au nivel mediu și 28,82% din subiecți au nivel înalt privind informarea emoțională.

Pentru preadolescenții din familii monoparentale se înregistrează următoarele frecvențe pentru informare emoțională: 25,00% din preadolescenți au nivel scăzut, 62,50% din preadolescenți au nivel mediu și 12,50% din preadolescenți au nivel înalt privind informarea emoțională.

Pentru preadolescenții din familii temporar dezintegrate am obținut următorul tablou de frecvențe: 26,66% din subiecți au nivel scăzut, 60,00% din subiecți au nivel mediu și 6,66% din subiecți au nivel înalt privind informarea emoțională.

Analiza statistică după testul U Mann-Whitney ne permite să evidențiem diferențe semnificative pentru informarea emoțională între preadolescenții din familiile complete și preadolescenții din familii monoparentale și preadolescenții din familiile temporar dezintegrate cu rezultate mai mari pentru preadolescenții din familii complete ($U = 18, p \leq 0,01$ și $U = 7, p \leq 0,01$). Acest fapt se explică prin: copii crescuți și educați în familiile complete au modele educaționale complexe în manifestarea abilităților emoționale și sociale care favorizează învățarea și dezvoltarea unui comportament emoțional și social pozitiv.

Pentru dirijarea propriilor emoții, preadolescenții din familii complete prezintă următoarele frecvențe pe nivele: 49,15% din preadolescenți prezintă nivel scăzut, 35,29% din preadolescenți manifestă nivel mediu și doar 15,25% din preadolescenți au nivel înalt de dirijare a propriilor emoții.

Preadolescenții din familiile monoparentale au următoarele frecvențe pentru nivelele dirijării propriilor emoții: jumătate din elevii din familiile monoparentale, 50,00% au obținut un nivel scăzut de dirijare a propriilor emoții, 31,25% manifestă nivel mediu de dirijare a propriilor emoții și 18,75% din elevi înregistrează un nivel înalt privind dirijarea propriilor emoții.

Pentru dirijarea propriilor emoții, preadolescenții din familii temporar dezintegrate au demonstrat următorul tablou: nivelul scăzut și mediu de dirijare a propriilor emoții se întâlnește la 46,66% din preadolescenți, iar nivelul înalt se atestă la 6,66% din preadolescenți.

Statistic conform testului U Mann-Whitney am identificat diferențe semnificative pentru dirijarea propriilor emoții între preadolescenții din familiile complete și preadolescenții din familii temporar dezintegrate, cu rezultate mai mari pentru preadolescenții din familiile complete ($U=10,5$, $p \leq 0,01$). Preadolescenții din familiile complete sunt favorizați de o educație emoțională continuă, nefiind afectați de lipsa unui părinte ca consecință a dezintegrării familiei, ca în cazul preadolescenților din familiile temporar dezintegrate. Astfel preadolescenții din familii temporar dezintegrate frecvent resimt nesiguranță, anxietate, neliniște și deznădejde. În aceste condiții preadolescenții își pot controla și dirija propriile emoții.

Frecvențele pentru auto-motivare la preadolescenții din cele 3 tipuri de familii se repartizează după cum urmează: pentru preadolescenții din familiile complete: nivelul scăzut de auto-motivare este specific pentru 52,54% din preadolescenți, nivelul mediu de auto-motivare este caracteristic pentru 40,67% din preadolescenți, iar nivelul înalt de auto-motivare se întâlnește la 23,73% din preadolescenți.

Preadolescenții din familiile monoparentale obțin următoare distribuție de rezultate pentru auto-motivare: 12,50% din preadolescenți au un nivel scăzut de auto-motivare, 62,50% din preadolescenți le este specific nivel mediu de auto-motivare și 25,00% din preadolescenți înregistrează nivel înalt de auto-motivare.

Pentru preadolescenții din familiile temporar dezintegrate se înregistrează următoarele rezultate în ceea ce privește auto-motivarea: același număr de preadolescenți (26,66%) prezintă nivel scăzut și nivel înalt de auto-motivare, în timp ce cei mai mulți preadolescenții din familii temporar dezintegrate prezintă nivel mediu de auto-motivare.

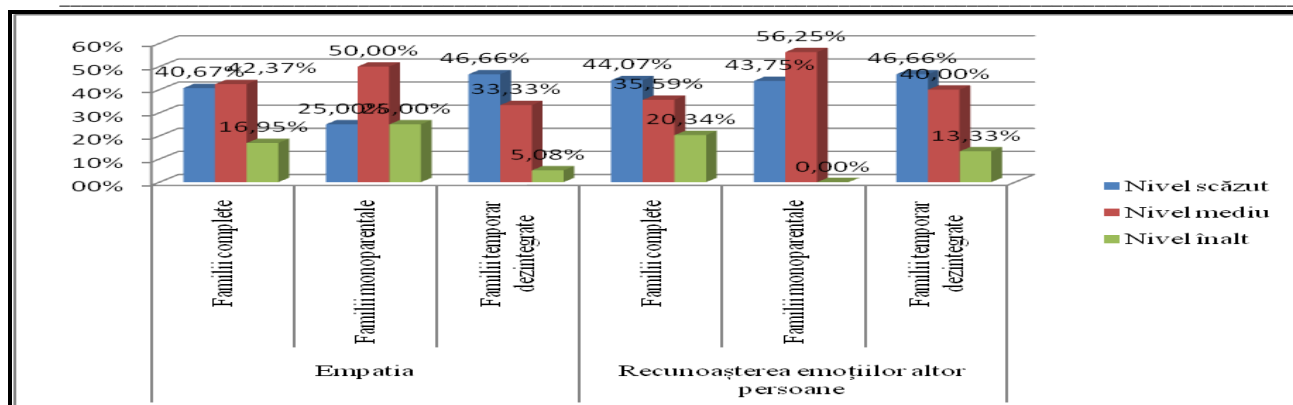

Fig. 8. Repartiția rezultatelor privind empatia și recunoașterea emoțiilor altor persoane la preadolescenți în dependență de familie

Pentru preadolescenții din familiile complete se înregistrează următoarea distribuție de rezultate la empatie: 40,64% din subiecți au nivel scăzut de empatie, 42,37% din subiecți au un nivel mediu de empatie și 16,95% din subiecți au nivel înalt de empatie.

Pentru preadolescenții din familiile monoparentale am obținut următoarea repartiție de date privind empatia: pentru nivelul scăzut de empatie și nivelul înalt de empatie se atestă frecvențe similare: 25,00%, în timp ce jumătate din preadolescenți au nivel mediu de dezvoltare a empatiei.

La preadolescenții din familiile temporar dezintegrate avem următorul tablou privind nivelele de empatie: 46,66% din preadolescenți au nivel scăzut de empatie, 33,33% din preadolescenți prezintă nivel mediu de empatie și 5,08% din preadolescenți au nivel înalt de empatie.

Analiza statistică a rezultatelor pentru empatie conform testului U Mann-Whitney ne-a permis să constatăm diferențe între preadolescenții din familii complete și preadolescenții din familii monoparentale ($U = 6, p \leq 0,01$) și preadolescenții din familii temporar dezintegrate ($U = 20, p \leq 0,01$), cu rezultate mai mari pentru preadolescenții din familii complete. Această diferență se explică prin faptul că preadolescenții din familii complete învață să fie empatici de la ambii părinți, în familie ei descoperă abilitatea de a manifesta grijă, atenție și respect precum și înțelegerea nevoilor și perspectivelor celorlalți.

Și la recunoașterea propriilor emoții preadolescenții din diferite tipuri de familie obțin frecvențe diferite.

La preadolescenții din familiile complete se înregistrează următoarele rezultate: 44,07% din preadolescenți au nivel scăzut de recunoaștere a emoțiilor altor persoane, 35,59% din preadolescenți prezintă nivel mediu și 20,34% din preadolescenți au nivel înalt de recunoaștere a emoțiilor altor persoane.

Pentru preadolescenții din familiile monoparentale frecvențele se repartizează după cum urmează: nivelul scăzut de recunoaștere a emoțiilor altor persoane este specific pentru 43,75% din preadolescenți, nivelul mediu de recunoaștere a emoțiilor altor persoane este caracteristic pentru 56,25% din preadolescenții din familiile monoparentale.

Preadolescenților din familii temporar dezintegrate le sunt caracteristice următoarele frecvențe pe nivele: 46,66% din preadolescenți au nivel scăzut, 40,00% din preadolescenți au un nivel mediu și 13,33% din preadolescenți au nivel înalt de recunoaștere a emoțiilor altor persoane.

În concluzie vom menționa că 43% din preadolescenți prezintă nivel scăzut de inteligență emoțională. Din componentele inteligenței emoționale cele mai dezvoltate în rândurile preadolescenților sunt: auto-motivarea (24,44%), informarea emoțională (22,22%) și recunoașterea emoțiilor altor persoane (20%).

Intensitatea de manifestare a componentelor inteligenței emoționale sunt în funcție de gen, vârstă și tipul de familie. Pentru băieți: auto-motivarea (33,33%), informare emoțională (25,49%) și recunoașterea emoțiilor altor persoane (19,60%), în timp ce fetelor le sunt mai caracteristice următoarele componente ale inteligenței emoționale: empatia (23,07%), recunoașterea emoțiilor altor persoane (20,52%) și informare emoțională (17,95%). Componentele inteligenței emoționale diferă și în funcție de vârsta preadolescenților. Preadolescenților de 13 ani le sunt mai specifice: auto-motivarea (40%) și recunoașterea emoțiilor altor persoane (16,67%), preadolescenților de 14 ani: informare emoțională (19,35%) recunoașterea emoțiilor altor persoane (19,35%), în timp ce preadolescenților de 15 ani: empatia (24,14%) și auto-motivarea (20,68%).

Informarea emoțională, dirijarea propriilor emoții și empatia sunt mai proeminente la preadolescenții din familii complete comparativ cu cei din familii monoparentale și temporar dezintegrate.

Bibliografie

1. Goleman D. Inteligența emoțională cheia succesului în viață. București: Alfa. 2004.
2. Goleman D., Inteligența emoțională, București: Curtea Veche. 2001.
3. Mayer J., Salovey P., Caruso D., Emotional Intelligence: Theory, Findings and Implications. *Psychological Inquiry*. 15 (3). 2004.
4. Mayer J., Salovey P. Teoria inteligenței emoționale. București: ALL. 1990.
5. Papalia D., Wendoks Olds S., Duskin Fieldman R. Dezvoltarea umană. București: TREI. 2010.
6. Roco M. Creativitate și inteligență emoțională. Iași: Polirom. 2004.
7. Verza E., Verza F. Psihologia copilului. București: TREI. 2017.